

Tale til tilsatte ved markering av nytt HiOA-år

Gratulerer med dagen, alle sammen!

And a special welcome to our international guests.

I dag markerer vi ved Høgskolen i Oslo og Akershus begynnelsen på det akademiske året. Når vi gjør det, hevder vi vår plass og rolle i en tusenårig tradisjon. Du og jeg — vi er en del av et høyere utdanningslandskap som kan spores tilbake til i hvert fall år 1088 og grunnleggingen av Universitetet i Bologna.

Vi hører også til i en lang tradisjon i Norge. I 2011 markerte vi 200-årsjubileum for åpningen av Universitetet i Oslo, landets første universitet.

Og det er ikke lenge til vi skal markere åpningen av enda ett!

Institusjoner for høyere utdanning og forskning er noen av de mest stabile, langsiktige og sentrale institusjoner når det gjelder samfunnsbygging og muligheten til å heve livskvalitet i et samfunn og for den enkelte.

Høgskolen i Oslo og Akershus har gjennom hele sin historie hatt et spesielt fokus på å bidra til nettopp dette, blant annet med sin nærhet til praksisfeltet. Vi utdanner unge mennesker som går rett ut i flere av de mest sentrale yrker som er nødvendig for å bringe til nye høyder et samfunn som vi alle kan være stolt av å være en del av og som vi alle videreutvikler gjennom vårt arbeid ved HiOA.

Arbeidsliv krever mye av kandidatene våre og på den måten krever de mye av oss. Kandidater må i mye større grad enn tidligere ha mer enn kompetansen til å utøve sitt yrke. De må også, i sin tid som studenter, utvikle evnen til å forholde seg til raske endringer, de må ha ferdigheter som setter dem i stand til å forholde seg til en mengde med informasjon som ingen generasjon før dem har blitt eksponert for, og de må bringe med seg et engasjement for å bidra til et globalisert samfunn og et internasjonalt arbeidsmiljø.

Disse kravene og de forventningene de bringer med seg krever en annen type utdanning. Vi må utvikle oss. Vi må se i verktøykassen for å finne ut hva som er der, og hva som mangler. Og så må vi jobbe fokusert, dedikert, og genuint for å oppnå våre mål.

Vi har selvsagt noen verktøy i dag, men mange av disse kan brukes enda mer. Det kan vi se når vi betrakter verdiene som er nedfelt i vår strategi.

Den første av flere verdier som omtales i strategien til HiOA er mangfold. Det er en verdi som vi skal eie. Vi skal være stolte av den. Og ingen student skal gå fra oss ut i arbeidslivet uten å ha opplevd, gjennom sin utdanning, mangfold med både sine fordeler og utfordringer. HiOA skal bli kjent som en institusjon som utdanner kandidater på en måte som inkluderer refleksjon over samfunnets mangfold og hvilken betydning det har for deres profesjoner.

Vi må legge til rette for at flere studenter tilbringer et semester i utlandet. Vi må få inn langt flere internasjonale studenter og kollegaer. Vi må undervise mer på engelsk.

Den andre verdien vi setter meget høyt er læring forankret i forskning og utviklingsarbeid.

Den forankringen skal være så gjennomgående ved HiOA at vi stadig visker ut skillet mellom FoU-arbeid og utdanning. Vi anerkjenner at disse er to sider av samme sak — en sak som heter *discovery*.

Våre utdanninger må selvsagt være forskningsbaserte, men de må også gi noe mer, noe dypere. En student som forlater oss etter ferdig avlagt bachelor må vite hva forskning er for noe, må ha opplevd hvordan forskningen foregår, og må være trygg på sin evne til å forholde seg til fremtidig faglitteratur skrevet av forskere.

Vi vil at våre studenter forholder seg til oss hele sin karriere — hele sitt liv. For å heve kvaliteten i våre utdanningstilbud, både for heltidsstudenter og for de som tar etter- og videreutdanning, må vi foreta betydelige investeringer i en digital infrastruktur og i den kompetanseutviklinga som kreves for å kunne bruke nye digitale tilnærminger til alt vi holder på med.

Hva er det da som vi mangler? Hvilket verktøy trenger vi mest? Internasjonalisering, digitalisering, forskningsbaserte utdanninger. Alle disse er meget høyt prioritert av samfunnet, av vår regjering, og skal også være det ved HiOA i årene som kommer.

Men vi må si det høyt og tydelig nå:

Høgskolen i Oslo og Akershus må effektivt oppnå bedre resultater på disse områdene for å kunne bli et universitet så snart som mulig.

Universitetsstatus er også et verktøy. Vårt mål er for såvidt ikke å bli et universitet bare for å bli et universitet. Vårt mål er å bli et universitet fordi vi mener at det vil sette oss bedre i stand til å levere kunnskap og kandidater til samfunnets beste.

Tempoet i dette prosjektet skal økes. Høgskolens tidligere styre har gjort det klart at de ønsket denne statusen så snart som mulig. Jeg forventer at det nye styret vil presse enda mer på.

Universitetsstatus gir oss økt autonomi. Det gir oss myndighet til å selv ta beslutninger om hvilke studier vi skal satse på og på hvilken måte vi skal gjøre det.

Universitetsstatus vil også gi oss myndighet til på engelsk å kalle oss for "a university." Og det er viktig. Universitetsbegrepet er godt etablert internasjonalt. "University college"-begrepet er til hinder. Begrepet er ukjent i USA. Begrepet betyr noe helt annet i Storbritannia. Det er tungt å måtte forklare hva slags institusjon det er hver gang jeg sier navnet på engelsk.

Selv noe så enkelt som et navn, som viser til et begrep som folk ikke forstår, hindrer oss i utvikling av blant annet passende internasjonale samarbeidsrelasjoner.

Diskusjonen om universitetsstatus fører oss tilbake til Bologna. Da Universitetet i Bologna skulle markere sin 900-årsdag in 1988, ble det utarbeidet en erklæring som heter The Magna Charta Universitatum. Her finner vi uttrykk for hva et universitet er for noe:

"The university is an autonomous institution at the heart of societies ... It produces, examines, appraises and hands down culture by research and teaching."

I can put it somewhat less formally, too. In July, I had the privilege of participating in a week-long seminar at another very old university, Harvard University, which was founded in 1636. This seminar was for new presidents of colleges and universities; I was one of 56 participants. In many conversations, I would tell a bit about HiOA and then mention that one of our ambitions is to become a full-fledged university. Time and time again, what I would hear back from my new president colleagues was a comment along the lines of, "It sounds to me like it already is a university."

If we look to Bologna, if we look to Harvard, wherever we look in the international landscape, we see where we belong and we see where others believe we belong.

Det er så fullstendig opplagt i skriftene og tankene til andre at jeg noen ganger blir fristet til å si at jeg har begynt som rektor ved et universitet som heter Høgskolen i Oslo og Akershus! Vi trenger ikke store endringer. Vi skal være det vi er i dag, vi skal bare få det riktige navnet.

Men det finnes ingen snarveier til universitetsstatus. I hvert fall ikke for oss. Vår vei dit handler om mer forskning og en forskningsbasert utdanning som er enda bedre tilpasset en global og digital verden.

Vi klarer dette. Men vi skal ikke ofre våre verdier for å nå det målet. Vi skal beholde nærheten til praksisfeltet og satsningen på profesjonsutdanninger, alt dette i tråd med den viktige verdien akademisk frihet.

Jeg siterer nok en gang fra Magna Charta Universitatum:

"Freedom in research and training is the fundamental principle of university life, and governments and universities must ensure respect for this fundamental requirement."

Ledelsen her ved HiOA har en stor og viktig oppgave i å sikre at alle tilsatte og studenter nyter godt av de privilegiene og det ansvaret som følger av akademisk frihet. Det handler om å skape gode rammer for å kunne utøve nettopp denne akademiske friheten, og det handler om å sikre at de medarbeiderne som rekrutteres i årene som kommer også tar ansvar for å forvalte den akademiske friheten til det beste for våre studenter, sektoren og samfunnet.

Vi må anstrenge oss for å rekruttere de beste som finnes innenfor våre felt, ikke bare i Norge, men også internasjonalt.

Som rektor tar jeg ansvar for å bygge en ledelseskultur som fremmer faglig og personlig utvikling for hver enkelt medarbeider, uavhengig av stilling og plass i organisasjonen. Dere skal alle ha mulighet til kompetanseutvikling, til å lære og utforske, og alle ledere ved HiOA skal fremme ambisjonen om å legge til rette for dette.

As members of the HiOA community, we all accept the responsibility of participating in the democratic aspects of our HiOA-society. And we accept responsibility for building the culture we want to see. Democracy is demanding. It requires working to build consensus. And it requires accepting the consequences of sometimes being in the minority. Culture-building is also demanding, perhaps more so in this digital age. Every time we put our fingers on a keyboard, we potentially enter a public space. That is demanding and it requires thoughtfulness and respect.

That's the kind of culture I commit myself to working for. If you want it, too, engage in public discussion and model through your contributions the kind of culture you want your workplace to be.

The issues I have raised today require our immediate attention and engagement. I want you to feel a sense of urgency.

Our society needs us today. Our colleagues need us today. Our students need us. Today.

For these people, it's now or never. Det er nå eller aldri. Og som ho Kari kommer til å synge, alle vet jo det.

Individual lives will be better because we seize this moment. Improving lives through discovery is the mission of an institution of higher education and research.

This is the mission of Høgskolen i Oslo og Akershus!

Hvis vi ikke klarer å ta dette ansvaret, så vil det ikke bare være uansvarlig, det vil også være umoralsk. Så dette ansvaret tar vi, og det gjør vi fordi vi er en levende del av en tusenårig tradisjon.

Curt Rice, 11. august 2015.